

EGE ÜNİVERSİTESİ

“Sudaki Yaşam” Sürdürülebilir Kalkınma Raporu

Sudaki yaşam 4 ana başlık ve bu ana başlıklar altında 15 alt başlık ile temsil edilmiştir. Bu başlıklar altında toplanan çalışmalar ve faaliyetler ile sudaki yaşam ayrıntılı olarak ortaya konulmuştur.

Birinci bölümde sucul ekosistemlere eğitim yoluyla verilecek destek; tatlı su ekosistemleri, sürdürülebilir su ürünleri ve aşırı avlanma olarak 3 kategoride değerlendirilmiştir. Tatlısu ekosistemleri ve ekosistemin önemi hakkında birçok ulusal kongre ve çalıştay düzenlenmiştir. Bu kongre ve çalıştaylarda bölgesel biyoçeşitlilik ortaya konulmuş, akarsu ve göllerdeki amatör balıkçılık ile ilgili yol haritasının çıkarılması ve bölge halkının bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır. İkinci olarak, Karasal ve sucul doğal kaynaklar üzerindeki baskı her geçen gün daha da artmaktadır. Denizlerdeki ve tatlı sulardaki balık stokları dünya genelinde aşırı avcılığa maruz kalmış durumdadır. Aşırı avcılık, kirlilik, yasa dışı avcılık ve hatalı yönetim politikaları gibi nedenlerle deniz ve tatlısu balık stokları sürdürülemez hale gelmiştir. Bu nedenle, bölgesel olarak balıkçılığın kronik problemleriyle başa çıkabilecek bir yönetim planı hazırlanmasına ve sektöre doğrudan yansıtacak değişiklikler yapılmasına öncülük edecek toplantılar düzenlenmiş, dersler verilmiştir.

İkinci bölümde ilk olarak okyanusların korunması ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili etkinlikler değerlendirilmiştir. Bununla ilgili olarak ülkemizde bazı özel bölgeler koruma altına alınarak bu bölgelerdeki biyolojik çeşitlilik çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Ayrıca ülkemiz, 2021 yılı içerisinde kıyısal bölgelerimizde musilaj tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu noktada halkın bilinçlendirilmesi, gerekli tedbirlerin alınması ve musilaj tehlikesine neden olan unsurların engellenmesi adına Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığı tarafından birçok kez basın açıklaması ve bilgilendirme yapılmıştır. İkinci olarak, sucul ekosistemlerden gıda eldesi ve bu gıdaların kampüs içinde değerlendirilebilirliği ile ilgili çalışmalar incelenmiştir.

Uygulamalı bilimlerin en önemli noktası uygulama alanlarını olabildiğince genişletebilmektir. Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nin öğrencilerine bir işletme formunda basit olan işleme tekniklerini öğretebilmek ve onlara fakültede pratik uygulama alanı sunmak öncelikleri arasındadır. Üçüncü alt başlıkta, ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin sürdürülebilirliği incelenmiştir. Var olan ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilmesi için özellikle de tehdit altındakiler öncelikli olmak üzere tüm canlıların koruma altına alınması adına çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi ve Su Ürünleri Fakültesi Öğretim üyeleri tarafından hazırlanan raporların değerlendirilmesi sonucunda belirli bölgeler Özel Çevre Koruma Alanı ilan edilerek, nesli tehlike altında bulunan canlıların yaşam alanları korunmuş, ulusal biyolojik çeşitliliğin ortaya konulmasına katkıda bulunulmuştur. Bu amaçla son bölümde ise suyla ilgili ekosistem harabiyetini önlemeye yönelik teknolojiler ele alınmıştır. Kıyısız alanların çevresel izlenmesi balıkçılık teknolojisi ve balık davranışları akuakültür ortamlarının izlenmesi ve su ürünleri gıda güvenliği konularında daha hızlı, düşük maliyetli ve aynı zamanda güvenilir bir izleme yapabilmek için optik ve fotonik algılama yapan sensörler geliştirerek mevcut teknolojilere ve altyapılara dayalı bir modüler sistem tasarımı çalışmaları yapılmıştır.

Üçüncü bölüm atık imhasıyla ilgili konuları içermektedir. Zararlı kimyasalların lavabolara dökülmeden arıtılması ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir Ege Üniversitesi'nin atık ve içme suyu hakkında önemli çalışmaları mevcuttur. Birçok birimin tehlikeli atık sorumlusu ve depo alanı bulunmaktadır. Burada hem sıvı hem de katı atıklar ayrı ayrı depolanmakta ve kanalizasyon sistemine dâhil edilmemektedir. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının başlattığı Sıfır Atık projesi kapsamında pilot üniversite de seçilen Ege Üniversitesinde, “Sürdürülebilir Yeşil Kampüs” uygulama çalışmaları devam etmektedir. Ege Üniversitesinde çöp kovalarının yerine sıfır atık kutuları konularak, farkındalık yaratılmıştır. Son bölümde, özellikle karasal etkinliklerden dolayı ve tüm diğer kaynaklar sebebiyle oluşan su kirliliğinin azaltılması ve önlenmesi için bölgemizde bulunan Küçük Menderes nehir havzasının bütününde sistematik bir ölçüm ağı oluşturularak kirletici parametrelere göre nehirdeki su kalite sınıfları belirlenmiştir.

“Yerel bir ekosistemin sağlanması” başlıklı son bölüm 5 alt başlık altında incelenmiştir. Birinci bölümde suyla ilgili ekosistemlerin fiziksel, kimyasal ve biyolojik bozulmasını minimize edecek bir plan oluşturulması üzerinde durulmuştur. Bu amaçla, ekosistemlerin değişimini azaltmak ve dengenin korunması, III. Tarım Şurasının alt

temalarından biri olarak tanımlanmış ve 11. Kalkınma Planı hedefleri arasında yer almıştır. Suyla ilgili ekosistemlerin sağlığını gözlemleme alt başlıklı ikinci bölümde, sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğimizin ortaya konulması ve korunması maksadıyla T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne İzmir Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi gerçekleştirilmiştir. Projede belirlenen nesli tehdit altında olan bitki ve hayvan türleri ve önemli ekosistemler belirlenmiş olup bunların izlenmesine devam edilmektedir. Bu projede Ege Üniversitesi Öğretim üyeleri hem yerel hem ulusal ölçekte kurumlarla iş birliği yapmış ve doğal kaynaklarımızın korunması noktasında önemli katkılar sunmuşlardır. Suyla ilgili iyi yönetimi sağlamak ve buna teşvik etmek üzere programlar ve özendiriciler geliştirilmesi ve uygulanmasının ele alındığı üçüncü alt başlıkta Gediz Deltası ile ilgili yönetim planı yapılmıştır. Gediz Deltası pek çok ulusal ve uluslararası yasalarla koruma altına alınmış önemli bir sulak alandır. Bu alanda kontrollü avcılık, bilimsel araştırmalar ve öğrenci uygulamaları dışında bir etkinlik yapılamamaktadır. Dördüncü bölümde, Gediz Deltası ve bağlantılı sulak alan ekosistemlerinde yerel yönetimler, Ege Üniversitesi ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile Doğa Derneği gibi sivil toplum kuruluşları uzun yıllardan bu yana işbirliği yapmaktadır. Gediz Deltası, Unesco Dünya Doğa Mirası kriterlerini karşılamakta olup UNESCO'ya başvuru bu alt başlıkta değerlendirilmiştir. Bu bölümün son alt başlığında havza yönetim stratejileri ele alınmış, bölgemizde bulunan Küçük Menderes ve Gediz havzaları ile ilgili yönetim stratejileri değerlendirilmiştir.

ÇALIŞMA GRUBU
Prof. Dr. Engin NURLU
Prof. Dr. Dinçer AYZ
Prof. Dr. Elif Esin TUNA
Doç. Dr. Ertan DAĞLI
Prof. Dr. Alper DOĞAN
Prof. Dr. Mehmet Tolga DİNÇER